

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poștă în laștrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 an 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie s'eu linia, cu litero moruante garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trel'a câte 6 cr. v. a. și presto aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnat'ionile poștei statului, adrese de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 57.

Sibiu, 18/30 Iuliu 1879.

Anulu II.

Coruptiunea în Ungari'a.

S'au disu și nu fara cuventu, că Orientulu este tier'a „bacsiseloru“ sau pe nemtiesce „Der Trinkgelder.“ Acolo că și în Russi'a este unu abusu inveteratu, consfintitu prin usu traditionalu, că organele administrative și politice se primésca mita, fara că se aiba frica de pedépsa. Acolo averea statului și banii publici se fura și se defraudédia în modu sistematicu pe o scara fórte intinsa și culpabili se bucura de impunitate, pentru că se fura dealungulu întregi linie a chierarchiei functionarilor civili și militari, de susu și până josu la celu mai din urma copistu și sergentu.

Unulu din flagelele despotismului și ale cesarismului este coruptiunea. În Russi'a coruptiunea a datu nascere teribilelu nihilismu, éra în Turci'a coruptiunea va fi peirea acestui statulu putredu și ruinatu, despre acaru capitala venala se pôte dice aceea ce a disu Jugurta despre Rom'a corupta, că ea și înpreuna cu ea imperiulu va fi alu aceluia, care va avea bani destui că se o póta cumperá.

Numerulu aceloru state în care domnesce cea mai desfranata, mai nerusinata și ruinatóre coruptiune s'au mai înmultitu înca cu unulu, despre acarei administratiune înca de multu a fostu disu unulu din cei mai luminati patrioti ai sei, că ea este „asiaticu.“ Acestu statulu nefericitu este Ungari'a, în care precum vomu vedea mai la vale, coruptiunea a ajunsu la culme și s'au incuibatu în cercurile parlamentare și în regiunile cele mai înalte ale gubernantiloru acestui statulu.

Trecura mai multe septamani, de candu în Vien'a s'au pertractatu înainte assisseloru unu procesu scandalosu și sensationalu, care se termina cu condamnarea celoru acusat. În acelu procesu érá vorb'a despre insielatorii și mancatorii comise din partea celoru acusat cu traficulu de orduri și titulaturi. Nemesis, care nu dórme a voitu că prin depositiunile și marturisirile celoru acusat și ale martoriloru se se faca descoperirea, că în acele afaceri scandalóse au fostu și este amestecatu și vice-presiedintele dietei unguresci d. Gabriel de Varády și înca unu altu magnatu și înaltu functionaru de statulu totu magiaru.

Publiculu și lumea întréga scie astadi, că d. Varády pentru că se'si platésca datoriile sale personale, care precum se dice s'ar fi urcandu la

sum'a de 260,000 fl. v. a. abusanu de increderea și influentiá pozitiei sale de vice-presiedinte alu dietei unguresci, s'au neguatoritu cu traficulu de decoratiuni și titulaturi, care se vede că este unu comerciulu fórte lucrativu și multumitoru. Domnulu Varády s'au încercatu se se justifice înainte lumii pentru acuzarile ce i se facura dar' nu i-au succésu, ceea ce înse nu ilu inpedeca de a mai figurá și astadi în calitatea sa de vice-presiedinte și de deputatu. Procurorulu de statulu înca n'au facutu nici unu pasu, pentru că se traga la răspundere pe d. Varády pentru eschrocheriele ce i se înputa. Se vede, că înca nu au primitu ordinulu mai înaltu, pentru că în Ungari'a justiti'a este asia de independenta și de complexanta, în cătu nu se simte indemnata a isi face datorintia fara permissiunea prealabila nu a ministrului de justitie, ci a celui de interne, care în Ungari'a este precum se scie d. K. Tisza, alu carui amicu intimu și partisanu infocatu a fostu până acuma d. Varády.

O mana spala pe cealalta și amendoué fati'a suna proverbulu pe care se pare că voesce a ilu aplicá d. K. Tisza că bunu și sinceru amicu alu compromissului și compromitetorului seu amicu. Acésta este o nobletia de ánima ce merita totu respectulu, care înse în casulu de fatia este fórte echivoa și reu aplicata, totu asia că și fatia cu celu de alu douilea casu, cunoscutu sub numirea de: **afacerea Asboth-Zichy**, carea este urmatórea:

Érá între magnatii Ungariei unu comite anume Victor Zichy Ferraris, care n'avea alta scadere, decatu că i placea se duca o viatia frumósa și placuta, o viatia boerésca, dar' nu pe contulu averei sale care de si mare, dar' érá ruinata, ci pe aceea a creditoriloru sei, care în tempulu din urma ilu incomodau fórte neplacutu prin impacientia și insistenti'a cu care isi cereau banii împrumutati.

Siretulu comite ruinatu, sciu se'si faca mana buna cu actual'a prevedintia a Ungariei și se facu secretaru de statulu în ministeriulu de interne, ceea ce s'au mai intemplat și cu alti magnati ruinati. Din nefericirea comitelui Zichy se afla unu diaristu opositionalu d. J. Asboth, care se vede că sufere de morbulu curiositatii și alu indiscretiunii și care sciricindu despre trecutulu d. secretaru de statulu, descoperi nisce lucruri fórte scandalóse pe care le si

publica de arendulu în diariulu „Magyarország“ ce apare în B.-Pest'a.

Între altele indiscretulu diaristu descoperi, că comitele Zichy este unu amatoru passionatu alu „bacsisiriloru“ celoru mai grase și că cunósce art'a de a isi plati datoriile prin însusi creditorii sei, dar' pe contulu și în daun'a tesaurulu publicu.

Asia nobilulu comite primi successive dela societatea Bodencredit-Anstalt unu micu presentu de 10,000 fl. v. a.; dela Banc'a municipala a capitalei unu presentu de 100,000 fl. v. a.; dela fabricantulu de bere Anton Dreher unu presentu de 160,000 fl. v. a.; dela Banc'a franco-austriaca unu presentu de 160,000 fl. v. a. éra dela jidani Bernhard și Josef Deutsch pentru că le au ajutatu se fia primiti în nobilimea magiara, unu presentu de 100,000, din cari 30,000 fl. i-au capatatu Academi'a magiara, că daru din partea marinosiloru donatori semitici, ce dorea se ajunga nobili magiari.

Se prea întielege, că tóte acestea presente d. secretaru nu le au primitu de flori de meru, ci pentru că se ofere donatoriloru contra-servicii în daun'a fiscalulu, ceea ce a și facutu pe cătu numai i-a fostu prin potintia.

Instrainetoru este, că în fati'a acestoru grave acuzari justiti'a înca n'au facutu nici unu pasu în contra comitelui Victor Zichy Ferraris și mai instrainetóre și mai caracteristica înse este inpregiurarea, că prin unu concludu formalu alu consiliulu de ministri s'au decisu, că nu este nici casu de urmarire și nici motivu de demissionare pentru actualulu secretaru de statulu. Comentariile la acestea si le pôte face ori cine.

Camilu.

Revista politica.

Sibiu, 29 Iuliu st. n. 1879.

Conformu unei sciri mai recente Majestatea Sa imperatulu Franciscu Iosifu I. va veni în 28 l. c. la Transilvani'a însotitu de archiducele Albrecht pentru că se asiste la manevrele militare. Spre acelasu scopu va plecá și la Boemi'a unde se dice că va petrece mai multe septamani.

Organele diaristice ale boemiloru și ale nemtiloru austriaci discuta din nou și cu multu interesu cestiunea inpacarei. Boemii pre langa recunóscrea

Foisiór'a „Observatoriulu“.

Venatoriulu romanu.

(Urmare.)

În tómn'a anului 1870 m'am intalnit în muntele „Buceciu“ cu padurariulu domenialu din Branu — omu preste 80 de ani — o figura inoposanta. Elu amblá cu o siguritate și temeritate admirabila pe stanci și sghiaburi, pe unde si capr'a cea négra numai dubitandu se încumeta a se urcá.

„Hei Domnule! multi cocosi de munte, caprióre, cerbi, lupi, porci, ursi și capre negre am puscatu eu în viati'a mea în acesti munti. Acum înca totu mai amblu la venatu. La capre negre înca me duc în totu anulu odata. Me coprinde unu doru; candu n'amu odichna în satu, atunci vinu aici si imi petrecu o di, doue.

Acuma nu mai sunt harnicu se portu tiapulu în spinare, ilu puscu, i taiu unu pecioru și ilu duc acasa de marturia, se nu dica vre-unu tindala de omu, că am amblatu pustiulu. Tiapulu ilu rostogolescu pe sghiabu în josu se ilu mance vulturii, apoi me punu pe unu coltiu de sghiabu și me uitu în departare . . . imi aducu aminte de tóte patianile din viati'a mea. Totudeaun'a me despartu de aici, unde mi'amu petrecutu cele mai placute zile, cu ánim'a grea. Cine scie? pôte acuma mai pe urma amblu p'aici, unde eu simtiescu o placere și bucuria, carei asemenea numai în dio'a pasiloru în bisericu mai simtiescu.“

Intorcendu-me sór'a în istoriculu și romanticulu castellu din Branu, — care e radicațu d'asupra unei stanci colosale la pólele muntelui, unde curge în vale unu riu frumosu, — domnulu castellanu a constatatu tóte cele istorisite de bravulu venatoriu, adaogendu, că acelu betranu e unulu dintre cei mai renumiti venatori de alpi din Transilvani'a.

Venatulu a fostu și va fi pururea cea mai nobila și cea mai barbatésca petrecere pentru unu omu nede-generatu. E singur'a convenire unde aristocratii și plebeii, uitandu pe unu momentu de a loru pozitiune, isi petrecu la olalta admirandu pe acela, care e mai voinicu și deprinsu între densii.

La asemenea excursiuni ne-a insocitu adesea chiar' ómeni cari nu sunt venatori. Au venitu se admire natur'a. Într'adeveru nici cá le-a parutu reu.

Pe la apusulu sórelui, caravanulu sosescu la o prelunga la pólele muntelui, unde prin bradetu, la marginea stanciloru falnice, între maluri de flori sierpuesce unu riu frumosu. La momentu se descarca caii, se face unu focu cumplitu și se pregatesce de cina. Venatorii se inprastia în deosebite grupuri printre bradi, culegendu la afine, smeuira și mure; altii botaniséza, ér' altii admira locurile romantice și ruinele, despre care legendele poporului istorisescu interesante episóde. O parte din societate s'a dusu se prinda pastravi. Caii inprastiatii printre bradi pascu érb'a désa. Tóte acestea infacisíéza unu tablou rocoo și pitorescu. S'a datu semnalulu de cina.

Toti din tóte partile s'aduna la més'a improvisata și manca cu unu gustu raru. Dupa cina fiasce-care isi canta unu locu de culcatu. Asterutul de cetina de bradu e elasticu și minunatu. Într'aceea s'a inseratu, cantulu paseriloru a încetatu. numai murmurulu riului ti se pare că aduce pe aripele ventului nisce versuri dóiose. Fiasce-care isi dá cursu liberu fantasiei sale. Totu insulu isi esplica versulu acelu riuletii dupa temperamentulu și dupa ideile sale de predilectiune cu care se ocupa.

Nu sciu cum, dar' mie mi se pare, că si candu asi audu nisce sunete misterióse plangendu sórtea Romanului. De odata s'aude în tacerea noptii fluierulu unui flacau, care pazea de cai. E o „doina de jale.“ Ce se si fia? Romanulu n'are altu cantecu. Cu doin'a doinitia la leganatu, cu aceea a crescutu și viatiuitu, dupa mórte totu prin doina ilu amintescu fiii și nepotii sei. Érau sunete, cari me strabatura pana la meduva.

Am suspinatu odata adencu si asi fi adormitu, înse m'a desceptatu latratulu caniloru dela o stana din departare și chiuitul ciobanului: „nu lasá cane! . . . tiene-te! éca ursulu!“ . . . Ataculu acesta a tienutu cá vre-o diece minute. Carii nostri de venatu, cari erau legati, audindu acestea, au facutu unu adeveratu cravalu. Apoi érasu a încetatu totulu. De-odata lun'a a rasaritu și a iluminatu muntii. Acestu prospectu mi-a alungatu somnulu din ochi, nu me poteamu saturá de deliciulu, care ilu gustamu. Cugetamu, că natur'a s'a ostenitu în distribuirea gratieloru sale si cá acésta este culmea placeriloru pamentesci. M'am insielatu. Obositu de fragmentari sufletesci amu adormitu.

Diminéti'a m'am desteptatu tocma candu se înaltia sórele, și candu radiele sale strabateau printre bradii plini de róua, care picurá de pe cetina. Se s'ascunda smaraldulu și briliantulu înainte acestui ornamentu! Cá la o comanda au începutu paserile din tóte partile a isi înaltia versulu loru spre ceriu. Ti se pare, că e rogaciunea loru de diminéti'a. Toti venatorii erau destepti, daru toti ascultau în tacere, cá si candu nime n'ar fi cutezatu a intrerupe acésta serbatóre. Oh! acuma întielegu eu pentru ce nu'lu poti desparti nici cu forti'a pe romanu de munte, și pentru ce elu, și cu deosebire venatoriulu de alpi, móre în strainetate de dorulu patriei. „Elu s'a nascutu într'unu pecioru de raiu, într'o vale incantatóre, pururea verde, tintera și vesela, unde umbr'a e lata, cararile incurcate, isvorulu nectaru și aerulu aroma. Din'a muntiloru la leganatu la sinulu seu pe asterntutu de flori; la sunetulu farmecatoriu alu fluierulu, purtatu de zephyru, acompaniatu de murmurulu riului mititelu și de chorulu armoniosu alu paseriloru, a dormitu linu, inganatu dulce în visu usioru. Cu cerbulu s'a deprinsu în fuga, cu ursulu în lupta, cu vulturulu si cu capr'a cea négra în temeritate.

Semnalulu a sunatu. Toti venatorii saru pe talpi, se inbraca, se spala în apa eristalina, dejuna, și încalecandu pe cai, urca la munte. „Lucru curiosu,“ imi dise unu amicu alu meu magiaru, apropiandu-se de mine, „de cate-ori audu fluierulu sau tulniculu Romanului

autonomiei regatului boemu, pretindu o reforma administrativa mai favorabila pentru ei decât cum este actual'a administratiune, o reforma a instructiunii, infiintarea unei universitati boeme, dissolvarea actualei diete boeme si scrierea de alegeri libere. Nemtii se arata aplecati a face aceste concessiuni boemilor, dar' ei pretindu că Boemii se intre mai antaiu in Reichsrath si apoi acolo se'si formulede ei pretensiunile lor de inpacare fara intervenirea guvernului, sau cu alte cuvinte, nemtii pretindu dela boemi că ei se intre in Reichsrath si uninduse cu nemtii anti-aneccionisti si contrari politice orientale a comitelui Andrassy se combata impreuna si se se opuna acelei politice.

Naivitatea politica a boemilor inse nu merge asia departe, pentru că ei se cadia in acésta cursa pe care le-o intindu nemtii. Ei le respundu, că nu voru face cauza comuna cu ei, până candu nu li se voru dá garantii suficiente, că cererile si pretensiunile lor voru fi implinite. Punctulu de diferentia intre boemi si nemti este dar' cestiunea garantiilor reciproce.

Silintiele comitelui Taaffe de a isi creá o partida a sa si a aduná in giurulu seu o majoritate compacta nu paru a fi reusitu, din cauza că politic'a sa nebulósa, acarei programa inca nu este cunoscuta, intimpina neincredere nu numai la nemti, dar' chiar' si la boemi. Nu este deci imposibilu, că misiunea cu care a fostu insarcinatu comitele Taaffe de catra monarhu se nu o póta implini si că densulu se se retraga, pentru că se isi cededia loculu si misiunea comitelui Hohenwart, despre care se dice, că ar fi ocupatu cu infiintarea asia numitei „partide imperiale“, alu carei programu politicu va fi unitatea imperiului pe basa federalistica.

Organisatiunea si reconstruirea interna a monarchiei inca n'au facutu deci nici unu progresu remarcabilu. Totulu se afla inca in stadiulu embrionalu, de transitiune si provisoriu, ceea ce si este signatur'a particulara si distinctiva a situatiunii astuale, plus nesiguranti'a si oscilatiunile neprecalculabile ale politicei esterne orientale, care érași a intratu intr'o noua fasa prin preparatiunile necontestabile ce se facu pentru ocuparea pasialiculu Novi-Bazar, care conformu comunicateloru oficióse si semi-oficióse este unu lucru decisu in modu irevocabilu, ce nu se mai póte amaná multu timpu.

La trei Maiu a fostu terminulu in care trupele rusesci conformu stipulatiuniloru tractatulu dela Berlin, aveau se evacuedie Bulgari'a si Rumeli'a orientala. Scimu bine, că Russi'a a declaratu, că i este imposibilu din cause fisice se'si implinesca acelu angajamentu si că poterile semnatare ale tractatulu dela Berlin s'au invoitu, că terminulu evacuarei se se prelungésca până la 3 Augustu a. c. Acea di se apropia si trupele rusesci in rea-

litate voru parasi acele locuri, celu putinu asia promitu organele guvernului rusescu. Dar' cu câtu ne apropiamu mai multu de acelu terminu cu atâtu cresce mai tare si temerea, că dupa plecarea trupelor rusesci desordinile voru incepe din nou. In casulu acesta, comitele Andrassy se va grabi a se folosi de ocaziune pentru că se ocupe pasialiculu Novi-Bazar.

Alianti'a celoru trei imperati nordici se va inprospetá din nou intre Austri'a si Prusso-Germani'a prin visit'a ce va face imperatulu Austriei imperatulu Wilhelm, care petrece la baile din Gastein. Se dice, că imperatulu va fi insotitu si de comitele Andrassy, ceea ce ar fi unu semnu, că acea visita nu va fi numai o simpla visita de curtenire, ci că va avea unu caracteru politicu. Imperatulu Russiei in anulu acesta nu va cercetá baile din Germani'a, ci va petrece véra acésta in resiedinti'a sa dela Tiarskoe-Selo. Caus'a pentru care imperatulu Alexandru au parasitu asia fara de veste Livadi'a, se dice a fi fostu descoperirea unei conspiratiuni nihiliste, acarei agenti se fi strabatutu până si in parculu dela Livadi'a, cu scopu de a atentá la viati'a imperatulu. Imperatés'a s'au spariatu asia de tare, in câtu n'au mai voitu se remana nici o di mai multu acolo, ci au insistatu se se întórca la Petersburg, ceea ce s'au si intemplat. Sermanii despoti! câtu sunt ei de slabi si demni de compatimitu, candu sclavii lor au incetatu de a se mai teme de ei, a tremurá inaintea lor si a ii respectá.

Romani'a si politic'a noului seu gubernu fatia cu cestiunea jidovésca, n'au incetatu de a preocupá cabinetele europene precum si intrég'a pressa straina. Program'a noului cabinetu de coalitiune a facutu o buna impressiune atâtu in tíera, câtu si in strainetate. In acea programa, alu carei textu ilu vomu publicá in numerulu viitoru, noulu gubernu promite a dá cestiunei jidovesci o solutiune basata pe principiulu naturalisarei individuale, care esclude ori ce categorii, precum si pe restrictiuni speciale pentru dobendirea proprietatii rurale. Cabinetulu se declara a nu fi espressionea unei partide politice sau a unei colorii politice órecare, ci a tíerei intregi, alu carei bine ilu doresce si ale carei interese le voru aperi cu totii.

Este probabilu că ministru de culte d. Cretiulescu va fi tramisu in misiune diplomatica la Petersburg, éra d. V. Boerescu ministrulu de esterne se va duce la Vien'a, Berlin, Londr'a, Paris si Rom'a.

Albanesi crestini din Albani'a de nordu au avutu in 20 l. c. unu conflictu sangerosu cu turcii din caus'a unui bosniacu omoritu de catra unu turcu, fara că acesta se fia fostu pedepsitu. Albanesi au depradatu satulu Raic'a si au omoritu mai multi

nu-mi potu esplicá, cum? si de unde; a invetiatu acestu fiu alu muntelui, care póte in viati'a sa nu s'a departatu din loculu nascerei sale, acea musica melodiósa, acele tonuri si versuri, care pare că iti povestescu in dialogu adenci suferintie cu atata maestria, in catu ar' face onóre ori-carui artistu“. „Frate“, respunsei eu, „Romanulu e unu poporu poetu si nascutu cantaretu, jalea e reflexulu amariciunii sufletulu seu.“ „Va fi dara adevératu“, me intrerupse unu domnu germanu, care nu érá venatori, ci ne-a insocitu că caletoriu de placere, si care, mai inainte, facuse excursiuni prin comunele sasesci cu scopu s'adune din gur'a poporulu sasescu cantece populare, „va fi adevératu“, dise elu, „ceea ce am auditu, că romanii au unu talentu raru pentru poesia si că fețele romane isi facu „ex-abrupto“ dupa dispositiunea ánimei lor „de jale“ séu „de bucuria“ cea mai frumósa poesia. In alta di póte o uita, la momentu inse iti face alta in loculu ei. La poporulu nostru, continuá elu, s'au pastratu pucine poesii, ele s'au perdutu. „Dá, e prea adevératu ceea-ce ati auditu D-vóstra. La poporulu D-vóstra se voru fi perdutu multe poesii pretióse, din causa că a muritu acela, care le-a scrisu. La noi poesiiile populare le face insusi poporulu, care nu móre.“

Cum-cá poesiiile populare nu se studiésca, ci le face insusi poporulu „ex-abrupto“, intr'alte multe, le-am istorisitu din pracs'a mea judecatorésca, că odata, unu tecunariu, cari d'altmintrea sunt fórté rari intre romani, a prefacutu in cenusia cas'a unui onu. Tóte silintiele de a descoperi pe tecunariu au remasu desierte. La câteva dile trece tecunariulu pe d'inaintea casei arse, n'a vediu pre nime, isi trase palari'a pe ochi, si mustratu de consciintia, a pornitu pe strada in josu chiuindu: „Bate-me Dónne se zacu, ce-am facutu se nu mai facu!“ etc. Acésta poesia l'a tradatu si descoperitu.

Semnalulu conducetoriulu a pus capetu conversarei nóstre. Am statu la loculu, ne-amu datu josu de pe cai. „Suntemu pe fati'a loculu, Domniloru“, dise elu, „cine are arma bunu si ánima, se vina cu mine, imi trebuiescu vre-o doui venatori de nadejde. Am datu de urma próspera de doui ursi mari.“ Toti au statu pe locu, nici unulu nu se imbulziá. Conducetoriulu, care a auditu ieri-sér'a vorbindu intre pocale pre acesti „coconasi“ s'a ingrijatu, că n'o se mai remana ursi de prasila, acum a privitu odata asupra loru c'unu surisu sarcasticu, care semená a „dispretiu“, apoi apro-

piandu-se de mine, imi dise: „Poftiti, D-le, cu mine! Domnii acestia voru merge cu badea Sofronu la vale in josu. Póte se ésa si acolo vre-unu iepure séu ceva meruntiusiu.“ Dupa-ce ne-amu departatu de ceilalti s'a opritu pe locu, si sioptindu, mi-a disu: „Ei, D-le! nu totu omulu e omu, bagu-sama, vorb'a d'acasa nu trece la tergu.“

La unu semnalu datu se dá drumu caniloru de venatu, cari se respandescu prin codrii. Pretotindenea domnesce cea mai profunda tacere. De-odata s'aude latratulu unui cane, care a datu mai antaiu de urma. Toti canii alérga acolo la momentu. Gonacii dupa ei indemnandu-i si strigandu: aveti grija, puscasiloru, e ursulu Gón'a s'a pornitu. Codrii resuna de menatulu capoiloru, de chiuitori, de sunetulu buciumului si alu cornuriloru gonaciloru. Pentru unu adevératu venatoriulu musica mai frumósa nu exista. Gón'a s'apropia. Ursulu infuriatu, bornaindu, sverlindu se lupta cu canii, cari i stau in drumu, si pe tóte laturile vinu d'aval'm'a. Venatoriulu sta că stanc'a neclatitu, numai ochii i scanteie si cauta se strabata cu vederea prin desime, de unde s'apropia gón'a. Ánima i bate puternicu, dar' nu se teme. „Paff“ trasnesce o puscatura, care face se tresara ánima si celui mai departatu venatoriulu. La audiulu acesteia, toti gonacii din tóte partile, „dau gura“ si, indemnandu canii, se grabescu intr'acolo. Canii, simtiendu că venatoriulu e in apropiere, se incuragiéza si cu unu cravalu s'arunca asupra ursulu. Dar' in acelu momentu, că si candu le-ai fi taiatu firulu, au incetatu canii. Venatoriulu patitu scie, ce ípsémna acea tacere. Se dá semnalu, s'aduna cu totii. „Ore ce se fia acolo? O grupa mare de puscasi si gonaci stau si se mira la unu locu.“ E unu ursu colossalu intinsu pe érba cá unu bibolu, canii culcati in giurulu seu, é' ómenii privescu candu la ursu, candu la „eroulu dilei“, carele sta intre densii cá eroulu dela Marengo, si abia resbesce a dá respunsu la intrebarile adresate catra densulu.

Nu me voiu incercá, pentru că nu sunt in stare a descrie impressiunea candu pusc'a a „trasnitu“ si venatoriulu vede, că ursulu nici n'a fugitu, nici n'a atacatu, ci a caditu mortu la pamentu. E unu momentu in viati'a venatoriulu la care totdeauna cugeta cu mare placere, cu unu felu de electrisare si s'o marturissimu sinceru: ori-catu de modestu ai fi, simti o „trufia.“

(Va urmá.)

turci. Telegram'a ce anuntia acestu conflictu adaoge, că Pórt'a au luat mesuri energice. A mai vorbi astadi despre energi'a guvernului turcescu este mai multu decâtu o ironie, este o satira ridiculósa.

R o m a n i ' a .

Not'a circulara adressata reprezentatoru Romaniei in strainetate.

— Bucuresci, 27 Iuniu (9 Iuliu) 1879.

„Domnule! Dela Conventiunea din Paris până in ajunulu evenimentelor care se desfasiurara in Orientu, Romani'a a trebuitu se consacre tóta activitatea sa spre a'si creá conditiunile de ordine interióra pe care le indicase Congresulu din Paris că neaperatu trebuincióse pentru esistenti'a sa si de care acesta nu tienuse in destulu sama.

Cu tóte greutatile ce presenta acésta opera, Romani'a avu destula vigóre si norocu spre a'si ajunge in mare parte scopulu doritu. Ea va pastrá totdeauna o adanca gratitudine pentru Marile Poteri, care, convinse in fine de necesitatea acestoru transformari, nu le mai pusera nici o pedeca si se grabira chiaru a le aprobá.

In acésta scurta bucata de timpu, Romani'a trebui se faca reforme si se esecute lucrari care in alte tíeri au cerutu unu lungu siru de silintie si de sacrificie. Legislatiunea sa érá inapoiata pe langa aceea a Europei Occidentale; ea cautá a introduce intr'ensa modificarile trebuincióse spre a o radica la nivelulu acelora ale societatoru civilisate. Administratiunea sa, magistratur'a sa, finantiele sale, armat'a sa, nu existau de câtu cu numele: ea se puse se le creddie sau se le reorganisedie, si face inca in fia-care di inbunatatirile reclamate de esperientia. Caile sale de comunicatiune se margineau, acum doue-dieci de ani, la câteva bucaci de sosiele; astadi, afara de drumurile mari construite, ea possede o retea de cali ferate care unesco tóte centrurile cele mari ale tíerei si o pune in comunicatiune, prin patru jonctiuni, cu restulu Europei, si unu mare numeru de siosele care vinu din tóte partile se alimenteze caile ferate.

Tieranii, care erau legati de bradsa, fura emancipati si devenira proprietarii pamentulu pe care ilu cultivau; despagubirea datorita pentru acele pamenturi vechiloru lor proprietari se urca la mai multe milióne, si astadi ea este platita aprópe cu deseversire.

Tiér'a avuse, in acelasu timpu, se achite despagubirea datorita fostiloru posessori de robi, Tiganii, liberati cu câteva ani mai inainte. Robii si tieranii sunt astadi cetatieni liberi si se bucura cu demnitate de tóte drepturile civile si politice.

Aceste reforme, o repetu, cerusera in alte tíeri, cu resurse multu mai mari, secole de munca si de jertfe; la noi, au trebuitu se se faca prin silintiele unei singure generatiuni, de aceea au cerutu sacrificie atâtu de grele in câtu nu e de locu surprindietoru daca ultimele evenimente nu ne-au gasitu in starea de prosperitate ce ar fi fostu de doritu. Inse, cu tóta ostenéla care resulta din nesce asemeni silintie, Romani'a nu se aréta lipsita nici de vigórea, nici de resursele trebuincióse, că se faca fatia inprejurariloru.

In fati'a evenimentelor care fragmentau peninsul'a Balcaniloru, Romani'a remase linistita si lua astfelu de mesuri in câtu misicarea de pe tiermulu dreptu alu Dunarii nu potú se fia in nici unu chipu sprijinita prin concursulu unor elemente venindu, din tíer'a nóstra. Mai tardiu, candu érá invederatu că cris'a orientala avea se ia proportiuni asia de mari, in câtu pamentulu nostru nu potea se nu fia amestecatu, Romani'a se adresa Mariloru Poteri. Ea facu repetite demersuri; cerú o declarare de neutralitate care ar fi pus'o la adpostulu ori carui evenimentu, sau celu putinu unu sfatu, o aretare despre atitudinea ce ar fi convenitu Europei se o védia pastrandu-o, despre linia ce ar fi doritu se o védia urmandu-o in timpulu resbelulu care batea la usiele sale. Cunósceti, d-le , reserv'a absoluta ce Poterile crediura de cuvintia a pastrá fatia cu demersurile nóstre. Lipsita de ori-ce sprijinu, de ori-ce sfatu, Romani'a fu silita se'si aléga singura o linia de purtare si se'si aléga pe aceea pe care i-o aretá gravitatea pericoleloru imediate la care érá espusa. Inse, v'amu facutu se observati dejá, că nu se otari a luá o parte activa in resbelu de câtu in momentulu candu se vediu espusa a deveni teatrulu ostilitatoru, si candu esistenti'a sa chiaru fu pusa in cestiune.

Purtarea Romaniloru le dedea dreptulu se spere in dreptatea Europei. Eráu autorisati a crede că, la regularea afaceriloru orientale, ei voru

dobândi foloșe materiale și politice, potrivit nu numai cu sacrificiile ce facuseră, dară încă și cu purtarea lor inteléptă, corectă și independentă. Din nenorocire, nesce consideratiuni, pe care nu avem a le aprecia aici, preponderara în Congresul dela Berlin și Poterile semnătoare aceluși tractat crediura că trebuie se nu mai ținea sama de drepturile noastre și se cêra dela Romani noi sacrificii cu multu mai doreroșe.

Pentru a nu creă noi dificultăți, pentru a nu împedecă oper'a pacificării Orientului, Romani'a, după ce afirmă drepturile sale înaintea Congresului, a trebuit se cedede vointei Europei și se se resemne de a îndurâ asprele stipulațiuni ale tractatului.

Ea nu cerea nici unu felu de compensatiune, căci nu întielegea se face unu tērgu. Nu făcu chiaru nici macaru o reclamare în privinți'a despăgubirilor ce i erau cu dreptu cuventu datorite pentru chiețuielele resbelului, pentru orasiile sale deschise de pe marginile Dunării, bombardate înaintea ori-carei declarațiuni de resbelu.

Doritoare se înlesnêca oper'a de pace, ea pastra tacerea asupra sortii fratiloru sei de pe tiermulu dreptu alu Dunării. Tôte nationalitatile respandite în peniusul'a balcanica facura se se auda reclamarile lor; drepturile fia-carei fura aperate, discutate, garantate. Toti uitara că mai multu de 3,000,000 de Romani se afla ressipiti în provinciile pe care Europ'a le organiză pe nesce base noi; Romani'a își impuse datori'a de a nu pune în evidentia acêsta uitare; și acêsta numai că se evite greutăți care poteau se face a se nasce noi complicatiuni.

Tractatul din Berlin impuse Romaniei sacrificii penibile; ea se areta supusa vointei Poteriloru. Ea ceda Basarabi'a și lua în stapanire Dobrogea, ce i se dă supt titlulu de compensare, și care, în realitate, nu i aduce, încă pentru multu tîmpu, de cătu noi și grele sarcine.

În urm'a tuturor acestor grele sacrificii, îndurate cu o statornicia care nu s'a desmintitu nici odata, o încercare nouă se impune Romaniei. Congresul din Berlin a crediutu că trebuie se cêra Romaniei solutiunea imediată a cestiunii israelite; a facutu mai multu, elu a aretatu până la ôre-care punctu solutiunea acestei cestiuni cu totul interna, cestiune din cele mai delicate, care nu ar fi trebuit tractata de cătu în momente de liniste, treptatu și fara sgduitura.

De si Europ'a îngaduie fara a protestă în mai multe state ale sale, mai însemnate, mai desvoltate, mai vechi în civilisatiune de cătu noi, esclusiuni pozitivu religiôse și multe mai grave de cătu acelea ce exista la noi, totusi amu fi întielesu, că Congresul se se preocupe de acêsta cestiune candu cu discutarea afaceriloru Romaniei. Amu fi întielesu că se exprime o dorintia în discutiune; că se înscrie chiaru o declarațiune în protocoalele sale; că se însciintiedie pe Romani că Poterile nu voru intră în relatiuni oficiale cu densii înainte de a se fi conformatu principiiloru moderne, recunoscēndu, că religiunea nu pôte fi unu motivu de inegalitate pentru bucurarea drepturiloru politice și civile, adeca înainte de ce ei nu aru fi suprimatu din art. 7 alu Constitutiunii dispositiunea ce'i dă caracterulu unui exclusivismu religiosu. În fati'a unei asemenea declarațiuni, Romani nu aru fi facutu greutăți că se se supuna dorintiei Europei.

Din nenorocire, Congresul nu s'a multiumitu cu o declarare de felulu acesta. Elu a facutu din acêsta cestiune un'a din clausele tractatului și i-a datu o astfelu de forma, în cătu apare că o adeverata porunca adresata Romaniloru de a avea se reguledie, fara întârziare și într'unu spiritu determinatu, o cestiune de ordine curatu interna, de o mare însemnatate politica, nationala și sociala. Acêsta cerintia, comparata cu indulgenti'a Europei fatia cu alte natiuni din Orientu, a respanditu printre Romani o mare neliniste.

(Va urmâ.)

Revisuirea constitutiunii.

Comisiunea de inițiativa a Camerei.

(Urmare și fine.)

Espunere de Motive.

Considerandu că simplulu faptu alu născerii pe teritoriulu romanu, după tradițiunile nostre istorice din timpii cei mai vechi, prin elu însusi, nici într'o epocă n'a conferitu deplinu dreptu la nationalitatea romana; Considerandu că, nici în casulu candu faptulu născerii eră urmatu de unu domiciliu permanentu sau de o resiedintia inmemorială, erasi nu conferea deplinu dreptu nationalitatea;

Considerandu că prohibitiunea constitutională a alineatului 2 din art. 7 din pactulu nostru fundamentalu a fostu dictata de simțiementulu de conservare și de desvoltarea natională, și nu de simțiementulu de netolerantia religiôșă, căci Romani în toti timpii au fostu

recunoscutu și practicatu adeverulu acestu filosoficu: că consciinți'a omului este o facultate pe care densulu nu o pôte sacrifică conventiuniloru sociale;

Considerandu că trebuie a probă o data mai multu că prescripțiunile nostre legislative au fostu basate în totdeauna nu pe diferențiă de religiune, ci pe considerante și ratiuni de o ordine puru civilă și politica;

Considerandu că, libertatea complectă și intréga a tuturor culturiloru fiindu unu principiu consacratu prin art. 21 din Constitutiunea noastră, îngrădirile ce se aduc prin acestu articolu sunt conforme adeveratelor principii și ratiuni politice observate la tôte poporale lumii civilizate;

Considerandu că, naturalisarea fiindu unu atributu alu suveranității nationale, după art. . . din Constitutiune, acêsta suveranitate resiede în adunarea natională;

Considerandu că, deca teritoriulu este unu elementu necesaru pentru constituirea unei natiuni că statu, totusi, nu prin acestu teritoriu se pôte caracterisă natiunea, ci numai prin geniulu propriu alu rasei sale;

Considerandu că nu numai simțiementulu de demnitate natională, dară și supremulu interesu de conservare natională reclama în modulu celu mai imperiosu că Romani'a se nu confieze destinele sale în man'a strainiloru cari n'au probatu încă, prin deprinderi, moravuri și limba, că sunt asimilati și identificati în totulu cu aspirațiunile și geniulu propriu alu natiunii romane;

Considerandu că o lege de naturalisare, prin natur'a și esenți'a sa, avendu cea mai intimă și mai indivisibilă legatură cu chiaru bazele fundamentale ale esistenței statutului este o lege eminentemente constitutională;

Considerandu că, în materie de naturalisare, favoera personală ce se acorda unui strainu, este de supremulu interesu alu unui Statu se nu se confere de cătu după indeplinirea unor conditiiuni de garanție, în stabilirea și formularea caror conditiiuni de garanție fia-care Statu este suveranu apretuiitoru;

Considerandu că, dacă progresulu civilisatiunii, facilitatea comunicatiuniloru, raporturile dilnice de comertiu, între natiuni și individi, au facutu se se statornicêca legatură de simpatie între poporale lumii moderne, cu tôte altele de ale poporiloru antice, mintea cea sanetôșă, totusi, demonștră că distinctiunile nationale dintre nationalii și strainii într'unu Statu, chiaru și în casulu candu acesti din urma aru fi nascuti pe teritoriulu aceluși Statu, este imposibilu se fia cu deseversire sterse;

Considerandu că, fara de a lipsi la tradițiunile ospitaliere ale Romaniei, formele de naturalisare trebuie se fia în raportu directu cu ideile și instinctele tieriei, și deci o facilitate prea indulgentă în acêsta materie, ar echivală cu o abdicare deghisată la nationalitatea romana;

Considerandu că, de câte ori este vorba de o transformare socială, întielepținea unor legislatori în adeveru luminati constă mai cu sama în aceea de a ținea mai anteiu de tôte socotêla de consciinți'a natională, luminandu cu incetulu și fara de comotiuni sociale spiritulu publicu;

Considerandu că nu numai interesulu nostru nationalu, dară și onôrea naturalisatiunii reclama unu studiu minutiosu și consciințiosu de antecedentele morale ce facare strainu doritoru de a se naturalisă le posedă, atātu în Romani'a, cătu și în țiera straină;

Considerandu că s'ar sgdui chiaru din temel'i'a sa Statulu romanu, candu elu de plano, fara de nici o condițiune sau formalitate, ar conferi nationalitatea romana unor straini cari, prin ideile și deprinderile lor cosmopolite, nu i-aru oferi nici o garanție;

Considerandu principiulu acestu fundamentalu recunoscutu de tôte lumea: că una din condițiunile esențiale ale esistenței unui Statu este teritoriulu;

Considerandu că de teritoriu, domeniulu nationalu, după pactulu nostru fundamentalu, indivisibilu și nealienabilu, sta strinsu legată proprietatea imobiliară privată;

Considerandu că, un'a din bazele dreptului nostru publicu și constitutionalu fiindu proprietatea imobiliară, că consecința naturală deriva că de interesulu celu mai mare alu Statului romanu este că proprietatea imobiliară, celu putinu cea rurală, se nu o pôte dobândi de cătu numai acei ce se bucura de plenitudinea drepturiloru civile și politice, căci numai o natiune condamnată de a deveni nomada pôte se stea nepesătoare și se priveșca cu ochi indiferenti pamentulu pe care sta organizată că Statu;

Pentru aceste considerante, și acele, d-loru deputati, ce voru isvori din înalt'a întielepține și din luminatulul vostru patriotismu, maioritatea comisiunii de inițiativa legislativă, prin suptsemnatulu raportoru, are onôre a ve propune, cu respectulu celu mai profundu, că art. 7 din Constitutiune, supusu revidiirii, se fia înlocuitu prin dispositiunile constitutională din alaturatulu proiectu.

Raportorulu comisiunii de inițiativa,

G. Marzescu.

Bucuresci, 1879, Iunie 23.

Proiectu de dispositiuni constitutională destinate de a înlocui art. 7 din Constitutiune.

Art. 7. Strainulu, de ori-ce credința religiôșă, pôte dobândi însusirea de cetățienu romanu, indeplinindu condițiunile și formele următoare:

Va adresă către Domnu cererea sa de naturalisare aretandu capitalurile, statulu seu, profesiunea sau meseri'a ce exercită și vointi'a de a'si statornică domiciliulu pe teritoriulu Romaniei.

Deca după o asemenea cerere petitiunierulu va locui diece ani în țiera, și dacă prin purtarea și faptele sale va dovedi că este folositoru tieriei, Corpurile Legiuitôre i voru pôte acordă înpamentenirea.

Voru pôte fi scutiți de stagiulu de diece ani acei cari voru fi facutu tieriei serviciu inportante, cari voru fi adusu în țiera industrii, inventiuni utile sau talente distinse, cari voru fi fondatu în țiera stabilimente mari de comertiu sau de industrie.

Asemenea, voru pôte fi scutiți de stagiulu de diece ani strainii nascuti și crescuti în Romani'a, din parinti nascuti în Romani'a, și cari nici unii nici alții nu s'au bucuratu veri odata de o protecțiune straină.

Înpamentenirea nu se pôte acordă de catu în modu individualu, prin lege votată cu majoritate de două treimi de Corpurile-Legiuitôre, sancționată și promulgată de Domnu.

Însusirea de romanu se conserva și se perde, conformu dispositiuniloru coprinse în codicele civilu.

O lege specială va determină modulu prin care strainii își, voru pôte stabili domiciliulu pe teritoriulu Romaniei.

Acei ce nu se bucura de plenitudinea drepturiloru de cetățienu romanu nu potu în altu modu dobândi imobile rurale în Romani'a de catu numai prin mostenire abintestatu.

Raportorulu comisiunii de inițiativa.

G. Marzescu.

Propunere.

1. În virtutea art. 129 din Constitutiune, se su- prima puru și simplu alineatulu art. 7 din Constitutiune care începe cu cuvintele „numai strainii.”

2. În codulu nostru civilu se introducu următoarele modificări: art. 8 și 9 se supra și se înlocuescu cu art. 16, la care se adauga următoarele: „Asemenea voru fi dispensati de stagiul evreii cari, nascuti în țiera, nu se voru fi bucuratu de vre-o protecțiune straină.”

3. În legea comună se introduce unu nou articolu în urmatoriulu coprinșu: „Israelitii pamenteni voru pôte exercită drepturile comunale fara a fi obținutu înpamentenirea cea mare. Prin israeliti pamenteni se întielegu acei cari, nascuti și crescuti în țiera, în cursu de două generațiuni nu s'au bucuratu nici odata de veri-o protecție straină.”

4. În privinți'a drepturiloru civile pentru straini, se mântine legea din 19 Augustu 1864.

Semnatu. P. P. Carp.

Amendamentu.

Asemenea voru pôte fi scutiți de stagiulu de diece ani strainii nascuti și crescuti în Romani'a, cari nu se voru fi bucuratu veri-odata de o protecțiune straină.

Costinescu.

Amendamentu.

Prin esceptiune la dispositiunile de mai susu și numai pentru acêsta un'a și singura dată, Corpurile Legiuitôre admitu la bucurarea drepturiloru de cetățienu romanu pe tôte persoanele coprinse în list'a ce se va votă deodata cu acestu articolu.

Costinescu.

Amendamentu.

Numai aceia ce se bucura de deplinatatea drepturiloru de cetățienu romanu potu dobândi imobile în Romani'a.

Nicorescu, Codrescu.

Amendamentu.

Strainii, chiaru și acei nascuti și crescuti în țiera, deca nu voru dobândi înpamentenirea, n'au dreptulu de a dobândi proprietate imobiliară, prin acte între vii, dispositiuni testamentare sau usucaptiune.

Prohibitiunea acêsta nu se aplica la acei straini cari după legile anteriore aveau dreptulu de a dobândi imobile.

G. Marzescu, Al. Teriachiu.

Opiniune separată.

Celu înpamentenitu nu va pôte exercită mandatulu de reprezentantu alu natiunii, precum nici indeplini funcțiunile de ministru și de membru la înalt'a curte de justitiă și de cassatiune, de catu după trecere de 20 ani împlinti dela dat'a promulgării legii prin care va fi dobânditu înpamentenirea.

I. Codrescu, I. Agarici.

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinară.

Procesu-verbalu Nr. 17.

Siedinti'a din 12 Iunie st. v. 1879.

Siedinti'a se deschide la 9 ôre a. m.

Se dă lectura procesului-verbalu alu siedintiei precedente, și după ôre-cari rectificari, se verifică.

Se comunica adres'a d-lui ministru de culte Nr. 6.466, prin care se recomanda Academiei o epistolă a d-lui bibliotecariu-siefulu ala bibliotecei universitare și provinciale din Strasburg, care soliciță a i se trimită înprimătele Academiei Romane în schimbulu publicatiuniloru sale anuale. — Academi'a consultată, aproba cererea ce i se face.

Se comunica o adresă a d-lui Gr. G. Tocilescu, care arată că memoriulu seu despre *Daci*, tiparitu cu fondurile societății Academice, reclama mai multe stampe pentru care a intratu în vorba a se esecută la Paris prin unu litografu pe unu pretiu stipulatu. — Se recomanda secțiunei istorice.

La ordinea dilei continuarea discutiunii Statutelor.

La art. 21, D. Hasdeu dice, că terminulu calificativu de membrii *actuali* ai Academiei nu i se pare propriu, și că mai nimeritu ar fi a se admite pe acela de *ordinari*, sau se se desfiintiedie orice epitetu.

D. Urechie sustienutu de d. Cretulescu și alti membri, propunu a nu se pune nici unu calificativu.

D. Laurian dice, că e bine a se conservă terminulu de *actuali*; nu vede necesitate a se face schimburi fara causa. Titlulu acesta n'a adusu până acum nici o incuratură. Cere a se observă că sunt mai multe categorii de membrii: mai sunt *onorari* și *corespondenti*, nu este discutiune; pentru cei în lucrare regulată, comisiunea a preferatu diferite calificatiuni, precum

efectivi, activi, reali, titulari, lucratori, si s'a opritu la acela de actuali, care atatu in limb'a latina catu si in cea franceza corespunde pe deplinu cu ide'a de lucratori in permanentia, si numai in cea franceza are o semnificatiune accesorie relativa la timpulul presente. Mantiene dar' redactiunea articolului.

D. Chintescu sustiene ca terminulu actualu este inexactu, de orece actualu este unu calificativu de timp, precum resulta invederatu si din derivatulu actualitate. Actualu cu intielesulu latinu nu se pote intrebuinti, ca-ci este in contradicere cu celu relevatu, care este consacratu de usulu limbei nostre. Pe langa acesta de nici o Academie nu se numescu actuali membrii ei efectivi.

D. Cretulescu, dice ca pe catu apretiucesce cele dise de d. Laurianu considera si acele sustienute de d-lu Hasdeu; dar' propune unu nou terminu acelu de titulari.

D. Hodosiu, observa ca propunerea e prea tardie, ca-ci in alti articoli precedentii aporpati de Adunare, s'a adoptatu calificativulu de actuali, si ca nu se cuvina a reveni asupra votului.

D-ni Stefanescu, Falcoianu si Ionescu sustienu ca calificativulu admisu in articoliu votati mai susu nu se pote opune la propunerea de fatia. La articolulu acesta e loculu a se determinu definitivu.

D. Babesiu sustiene tectstulu comisiunei; dar' in casulu candu maioritatea ar admite stergerea epititelui de actuali, ar dori ca se se contraga ambii art. 21 si 22 formulandu-se unulu singuru.

D-ni Stefanescu si Falcoianu, depunu unu amendamentu prin care ceru ca art. 21 se se redactedie astfelu: „Academia Romana se compune din 36 membri, cate 12 de fia-care sectiune. Pe langa acestea Academia mai numera: membri onorari si membri corespondenti.“

D. Cretulescu isi retrage amendamentulu.

Dupa mai multe deliberatiuni, acestu amendamentu se primesce cu maioritate a inlocui art. 19 si 20 din proiectu.

Din partea d-lui Stefanescu si Falcoianu se primesce unu amendamentu cu propunerea ca din alineatulu alu douilea (in proiectu 20) se se formuledie unu articulu in copriinderea urmatoare: „membrii Academiei se alegu pe viatia, si numai la casu de vacantia se procede in cea mai apropiata sesiune generala la inlocuirea lor.“

Acestu amendamentu, fara multa discutiune se primesce de maioritate.

La alineatulu urmatoriu, care propune ca vacanti'a se constata prin repaosarea sau prin votulu afirmativu a trei din patru parti ale totalitatii membrilor, d. Hasdeu dice ca nu intielege ratiunea unei asemenea prescriptiuni. Pe ce casuri s'ar potea ore basu vr'odata Adunarea ca se afirme vacanti'a unui membru? D-lui ar admite celu multu ca se se mentionedie despre cei ce ar cadea sub interdictiunea legei comune; dar' crede ca nici acesta nu se cuvina a se face, ci mai bine se se sterga acestu alineatu. In acestu intielesu d-lui isi face o propunere espressa.

D-ni Maniu, Falcoianu, Romanu si Babesiu sustienu reflectiunile, d. Hasdeu afla redactiunea proiectului inoportuna si neadmissibila.

D. Maioreacu, ascultandu argumentatiunile celoru mai de susu, dice ca comisiunea in care a luat parte si d-lui, si-a pusu inainte possibilitatea unoru casuri nefericite, precum alienatiunea sau caderea subt o lovire infamanta; aduce mai multe exemple. Conchide a reflecta ca: daca Adunarea pote in numeru de maioritate simpla se alega unu membru, cum trei patrimi n'ar potea se'lu respinga din simulu seu, candu ar avea motive legitime? De aceea sustiene redactiunea proiectului.

D. Babesiu dice, ca nici in comisiune nu s'a potutu inpacu cu copriinsulu alineatulu 2, nu ca dora n'ar fi simtitu posibila trebuinti'a de o astfelu de dispositiune, ci pentru ca, casurile de asemenea trebuinta sunt de o natura atatu de singulara in catu abia este cugetabile o prevedere in privinti'a acelor'a, care se nu pota strica mai multu. Membrii Academiei sunt alesi pe viatia, prin urmare o destituire a loru in orice casu este o contradicere cu chiemarea loru; si inca destituirea loru prin colegii loru. Argumentulu ca cei ce alegu cu $\frac{2}{3}$ pe membri, cum se nu-i pota destui cu $\frac{3}{4}$ parti, acestu argumentu nu este basatu; ca-ci alegerea se face pe viatia. Dar' mai sunt si alte considerante. Dupa cea mai noue jurisprudentia criminala, chiar' facetoriulu de rele se considera nu ca unu reu voitriu, ci ca unu paciente psychicu, si trebuie mai multu cautatu, vindecatu, de catu pedepsitu. Ei bine: daca nu admitemu casulu in care unu membru pentru vre unu greu morbu fisicu se pota fi destituitu, pare ca si in casurile de morburu psychice destituirea ar fi o mesura prea estrema. Si asia Academia pentru asemenea casuri, de buna sama forte rari, va trebui se afle o alta ore-care procedare fara a o insera in statutele sale.

Consultandu-se Adunarea, maioritatea admite propunerea d-lui Hasdeu ca alineatulu in cestiune se se suprime.

Orele fiindu inaintate, sedinti'a se ridica la 11 si jumetate ore.

Vice-presiedinte, G. Baritiu.

Secretaru ad-hoc, G. Sionu.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Clusiu in lun'a lui Iuliu 1879. — (Dela cursulu supletoricu pentru invetiarea limbei magiare din Clusiu.) „Unde-su „doi poterea cresce si dusmanulu nu „sporesce.“ — Lupt'a cu poteri unite e maxim'a cea mai probata in art'a strategica. Prin observarea acesteia cucerise Napoleon I. Europ'a si

totu pe bas'a aceleia tranti Moltke in dilele nostre pe puternic'a Francia la pamentu. Sora cu maxim'a acesta e aceea de „divide et impera“ — cu acea desclinire ca acesta din urma se validedie in strategi'a-politica. Diu ambele resultatia sistemulu de a-si intr'uni la ofensiva pe catu se pote poteriile proprii, si a desbina pe catu se pote poteriile contrariului. Cei ce vreau se domnesca isi concentradia tote poteriile, se intarescu si ingradescu in tote directiunile desbinandu si slabindu astfelu pe aceia asupra carora vreau se domnesca.

Dar' pentru-ce se nu se pota adopta principiulu acesta si pe terenulu luptei spirituale? Au dora noi invetiatorii poporali, cari avemu a ne lupta cu intunereculu si nesciinti'a pe de o parte, cu violenti'a si egoismulu omenescu pe de alta parte, nu vomu reusi mai securu, punendu umeru la umeru inbarbatandune, intarindune si luminandune unii pe altii? — Si ore fiindu toti unu sufletu nu vomu potea intimpina cu mai mare virtute si consciintia de sine greutatile si pedecile, ce ni se arunca in calea nostra si fara de aceea destulu de spinosa? Se pretinde multe astadi dela noi? Poporulu carele ne nutresce si ne sustiene, cere se crescemu generatiunea viitoare in acelu gradu de cultura intelectuala, ce-lu recere spiritulu timpului; er' potestatea statului ne prescrie a-i „insusi“ acelei generatiuni o limba pe catu se pote de grea in form'a si tehnic'a ei. Ce pote dara fi mai rationabilu si mai naturalu de catu aceea, ca se ne duplicamu si noi sirguinti'a nostra spre a ne prepara pentru greulu si indoitulu servitiu.

Acesta e ide'a si sensulu intr'unirei autodidactice a invetiatoriloru romani convocati la cursulu supletoricu in Clusiu. — Intr'unirea s'a formatu si s'a constituitu dupa cum a avutu on. publicu ocaziune a vedea din protocolulu adunarei constitutive, publicatu in Nr. 54 alu „Observatoriului“, er' aici voiu raporta pe scurtu asupra activitatii intr'unirei de pana acum.

In convenirea I tienu d-lu invetiatoriu Ioanu Germanu din Sebesiu o prelegere de proba din gramatic'a limbei romane si anume „Despre substantiv.“ Propunerea a reusitu catu de bine, multumindu pe deplinu forte numerosulu auditoriu. Punctulu de culminatiune alu convenirei a fostu critic'a publica asupra prelegerei. Mi ti-lu lua adeca mai antaiu Nesaudeanulu la trei parale pe d-lu propunetoriu si i dadu materialu destulu pentru replica. Apoi urma Salisceanu, Seceleanulu si Siomcuteanulu . . . pana-candu i veni unui colegu in minte, ca nu e nimicu mai usioru, de catu a vedea tiandur'a in ochii altora. Barn'a in ochii proprii e dupa parerea mea aceea, ca ne tienemu prea strictu de regulele invetiate din manualele pedagogice si prin acesta alunecamu catra pedantismu. Credemu in infabilitatea doctrinei preparandiali si negligemu a ne conforma in didactic'a nostra naturei si caracterului poporului nostru. Romanulu e talentatu, ageru in cugetarile sale si possede o fantasia vivace; nimicu dara nu pote fi mai contrariu naturei sale de catu — pedantismulu nemtiescu. Romanulu are anima mole, sentitore si susceptibila si nimicu nu-lu pote desgusta si instraina mai multu, de catu o tractare dura si sicanare pedantica.

In convenirea II se aduce la cunoscintia adunarei ca dintre temele asternute din partea membriloru in adunarea constitutiva s'a primitu si se voru propune de catra onr. inteligentia rom. din Clusiu urmatoarele:

1. Despre „Constituirea comunelor pe bas'a art. de lege XVIII 1871 si V 1876 si

2, Explicarea art. XIII de lege din a. 1876 despre relatiunea de dreptu intre stapani si servitori va disertat — d. A. Trombitiasiu.

3. Despre „Institutiunea tutorale“ — d. adv. Alexiu Popu.

4. Despre „Procedur'a in cause bagatele“ si

5. Despre „Institutiunea cartiloru funduari“ — d. adv. Dr. Aureliu Isacu.

6. Despre „Constitutiunea bisericeii gr. or. romane din Transilvania si Ungari'a pe bas'a art. IX 1868“ — d. adv. Vasiliu Almasianu.

7. Despre „Recerintiele formali ale testamentului — art. XVI 1876“ — d. adv. Iuliu Coroianu.

8. Despre „Insemnatatea poesiei poporale in genere si a povestiloru si balladeloru popolare in in specie“ si

9. Despre „Terminologi'a iuristica in afaceri de dreptu extraforense“ — d. profesoru Dr. Gregoriu Silasi.

10. Despre „Anghin'a diferitica“ si

11. Despre „Morburile venerice“ — d. asistentu de profesura Dr. Filipanu.

Sirulu disertatiuniloru academice se si incepu in convenirea acesta (II.) cu tem'a „Despre constituirea comunelor“ espunendu d-lu disertante intr'unu exordiu fundamentalu notiunile principali din dreptulu publicu. Disertatiunea a fostu tienuta strictu din punctu de vedere alu filosofiei de dreptu; dara in stilu poporalu, usioru de priceputu, in catu ni s'a datu cea mai buna ocaziune de a ne forma idei clare despre conceptiunile cele mai grele.

Totu in acesta convenire a declamatu domnulu invetiatoriu Fratesiu o poesia dela unu autoru necunoscutu, a carei idea fundamentala e: inanimarea spre cultur'a artei poetice. — Dauna ca poesi'a din poesiora e preste mesura poetica: „Lili'a plange plangandu trandafirulu — suspine de taina, suspine de flori.“ „Auror'a plapenda versa perle din virginui sinu,“ (??) „ . . . in murgu de inserare, candu Febus apune in Hesperu concerturi de paseri saluta cu gratii minutulu sositu“ (—!) „Geniulu suie prin eternu, citer'a-i versa in aura plansetu d'unu vecnicu misteru“ „Boreas bate frundrutie la cali.“ „Si in urma ah supuneti pe jun'a-vi lira — O bardi, candu arcunulu descinde din raiu: — Ah spuneti ce Mus'a cu dragu vi traspira — Cantati se re'nvia alu Bihoriloru plaiu!“

Am dori se reinvie catu de multe pe acolo prin „plaiu Bihoriloru“, numai de una voimu se fimu crutiati de „Diorii Bihoriloru!“

Intr'altel ce mai mare parte dintre noi inca totu ne aflamu pe strade si pe subt sioprone. Care nu si-a adusu de acasa bani pentru cuartiru, aceluia nu'i remane alta decatu a dormi subt cerulu liberu, in urm'a caruia devinu totu mai numeroase casurile de bolnavire. Preste 50 insi fussera necessitati a parasi cu totulu Clusiuulu ne mai potandu suportat martiriulu de a remanea noptile cele reci si ploiose pe stade si pe campuri. Deciseramu a face ultim'a incercare si a ne adresa in cestiunea acesta catra d-lu ministru de culte si instructiune publica — dora vomu afla acolo mai multu de catu promisiuni simple, cu cari ne traganedia pe aici.

P. M. Brusturelu.

Sciri diverse.

— (Invitare) la petrecerea inpreunata cu jocu ce se va tienea de catra Reuniunea Sodaliloru romani. Petrecerea se va tienea sambata ser'a in 21 Iuliu (2 Augustu) in Pavilionulu din „Gradin'a Hermann“. — Inceputulu la 8 ore ser'a.

DD. membrii ajutatori si altii platescu intrarea dupa bunavointia; er' DD. jucatori 80 cr. v. a. — Damele si garde-damele sunt scutite de tacs'a intrarei.

Bilete se potu capata de Joi in 19.31 Iuliu pana Sambata in 21 Iuliu (2 Augustu) la 12 ore in tipografia archidiecezana si ser'a la cassa.

Sibiu, in 14.26 Iuliu 1879.

Comitetulu Reuniunei.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

29 Iuliu in Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru	fl. 5.30-6.10
Grâu, amestecat	1 „	4.40-5.—
Secara	1 „	2.80-3.20
Papsioiu	1 „	3.10-3.50
Ordiu	1 „	3.10
Ovesu	1 „	1.80-2.—
Cartofi	1 „	1.80-2.—
Mazare	1 „	6.—-6.50
Linte	1 „	9.—-9.50
Fasole	1 „	4.50-5.—
Lardu (sluina)	50 Kilogram.	25.—-30.—
Untura (unsore topita)	50 „	28.—
Carne de vita	1 „	40-44
Oua 10 de	1 „	—20

Fructificarea depuneriloru.

La institutulu subsemnatu se primescu depuneri de capitale spre fructificare cu $5\frac{1}{2}\%$ era sub conditiune de a se anuncia institutulu ridicarea depunerii cu 6 luni mai inainte cu 6% .

Depunerile facute pana astadi cu $6\frac{1}{2}\%$ se voru fructifica dela 1 Septembrie 1879 in colo cu 6% , cu exceptiunea acelor'a, acaroru ridicare este pana astadi anunciata, ca-ci fructificarea acestor'a se continua cu $6\frac{1}{2}\%$ pana la dio'a, in care espira terminulu insciantiatu. Era depunerile urmate pana astadi cu 6% dela 1 Septembrie 1879 in colo voru fi supuse conditiunei: de a se anuncia institutulu ridicarea loru cu 6 luni inainte.

Sibiu, in 28 Iuliu 1879.

(83) 1-3

„Albin'a“

Institutu de creditu si de economii.